

A francia zöldségtermelők országos szakszervezetének éves kongresszusa

Az idei évben 56. alkalommal került megrendezésre a francia zöldségtermelők országos szakszervezetének (*Les Producteurs de Légumes de France*) éves kongresszusára a Lille-től nem messze található Dunkerque-ben. A várost befogadó régió (Nord-Pas.de-Calais) az ország legjelentősebb burgonyatermelője, de ezen túl nagyon sok más zöldségnövény-faj termesztése köthető hagyományosan a régióhoz, elég csak az endíviát említeni. Mint azt Daniele Thinon, Dunkerque-Malo les Bains polgármester-helyettese megnyitójában hangsúlyozta, a kertészet jövője a régió számára sem mellékes, hiszen itt is nagyon sok vállalkozás él ebből a tevékenységből, kötődik ehhez sok száz vagy ezer munkahely. A területi önkormányzatok és az állam feladata, mondta, hogy minden lehetséges módon ösztönözze a zöldségfogyasztást, amit már kisgyerekkorban el kell kezdeni. A város a rendelkezésére álló eszközökkel támogatja a közvetlen értékesítési formákat, a régió pedig igyekszik elősegíteni a sok évtizedes zöldségtermesztési és fogyasztási szokások megmaradását, ide értve a régi zöldségfajták genetikai anyagának megőrzését is.

A tervezett programtól eltérően Stéphane Le Foll miniszter nem a kongresszus utolsó napján, hanem annak megnyitóján vett részt, így a hagyományok szerint a mindenkori miniszternek – vagy az őt képviselőnek – címzett szakszervezeti elnöki beszédre is ekkor került sor, ahogy a miniszteri válaszokra is¹.

Angélique Delahaye, a szakszervezet elnök-asszonya az ágazat versenyképességére helyezte a hangsúlyt

a miniszterhez intézett beszédében, kapcsolódva ahhoz, amit a kormány által néhány nappal korábban meghirdetett [nemzeti növekedési, versenyképességi és munkahely-teremtési paktum](#) (*pacte national pour la croissance, la compétitivité et l'emploi*) is tartalmaz, eszerint:

- szerinte a jövő érdekében elengedhetetlen az élelmezésben is az innováció minél hangsúlyosabbá tétele, a tisztességes verseny föltételeinek és a jobb piaci lehetőségekhez való hozzáférés biztosítása.
- elengedhetetlennek tartja a piaci helyzet – ezen belül a strukturális és jogi problémák - rendezését, az érdekképviselőket és szakmai szervezeteket szerepének tisztázását.
- aláhúzta, megkerülhetetlen a zöldségpiac sajátosságainak figyelembe vétele a versenyhelyeztetel és versenysemlegességgel kapcsolatos eljárásokban, ennek ellenkezőjére a közelmúltban több sajnálatos példa is akadt. Ennek egyik alapvető oka, hogy a versenyfelügyelet „nem áll a helyzet magaslatán” és általában nem hajlandó érdemi kapcsolatra az érdekképviselőekkel,
- nagyon fontos a francia eredetű termékek promóciója (*origin France*), a szakképzésben és általában az oktatásban a friss, szezonális és helyi termelésű alapanyagok használatára ösztönzés,
- elengedhetetlen az iskolai vakációk alatt a kereskedelmi gyakorlat adaptálása a nagyon jelentős népességmozgáshoz („népvándorláshoz”),
- a pocséklás csökkentése, a már nem eladható, de minden további nélkül fogyasztható zöldségek értelmes fölhasználása,

¹ ezekkel az érdekképviselői kongresszus résztvevői nem voltak különösebben megelégedve, szerintük a miniszter igen kevés érdemi dolgot mondott, ahogy különösebben biztatót sem hallottak tőle.

- a közvetlen értékesítési formák és a klasszikus kereskedelmi csatornák összhangjának, komplementaritásának biztosítása.

Stéphane Le Foll miniszternek szánva szavait kifejtette, a marokkói konkurencia szerinte ellehetetleníti nem csak a francia termelést, sőt más országokra is negatívan hathat az EU-Marokkó szabadkereskedelmi megállapodás érvénybe lépése. Arra kérte a minisztert, hogy tegyen meg mindent az onnan érkező áru belépési árának és beérkező mennyiség nagyon szigorú ellenőrzése érdekében. Idézte a köztársasági elnök november 13-i beszédét, amiben olvasatában Francois Hollande elismerte, hogy az EU-n belüli kereskedelemben a termelési költség, ezen belül a munkabér költsége meghatározó. A francia zöldségtermelők ebből a szempontból (is) rosszul állnak, mert nem csak a munkabér, de az energia-költség is magas – ez utóbbit az energiahatékonyság növelésével ugyan javítani lehet, de ez érdemi költségvetési támogatás nélkül nem megy.

Külön fejezetben foglalkozott a környezetvédelem és a növényvédelem kérdéseivel, szerinte a francia termelést ellehetetlenítik a túlságosan szigorú szabályok, különösen a kis területen termelt és/vagy sajátos növénykultúrák (*cultures orphelines*) esetében, de a nagy kultúráknál is sok olyan hatóanyag tiltott listára került, amihez nincs volt alternatív növényvédelmi technológia. Komoly problémát okoz, hogy a versenytársak sok esetben másként, „lazábban” értelmezik a szabályokat, olyan hatóanyagokat is használnak, amiket a francia termelők nem, ami nyilvánvaló versenytorzulást jelent. Az import esetében sokkal szigorúbban kellene ellenőrizni a szermaradványokat és a termelés helyszínén azt, hogy olyan feltételek mellett állítsák elő a harmadik országokból importált zöldségeket, mint az uniós tagországokban – ellenkező esetben újra csak a versenysemlegesség súlyos torzulásáról lehet beszélni.

A K+F a zöldségtermelők számára is elengedhetetlen annak érdekében, hogy a versenyképességet javíthassák – ezt szolgálják a szakma által fönntartott regionális kutatási egységek, szervezetek, ám ezek működését veszélyezteti az eddigi finanszírozási rendszer változása és a FranceAgriMer kutatás-támogatásra fordítható forrásainak megnyirbálása.

Angélique Delahaye leszögezte, a kríziskezelés eszközeül kell tenni, hogy a gazdaságok bevételének egy része adómentesen átvihető legyen „rosszabb évekre”, csak így remélhető, hogy a gazdaságok anyagi helyzete kiegyensúlyozottabbá válik. A munkabérre rakódó költségek kapcsán azt kérte a minisztertől, vesse latba befolyását, hogy a kormányfő és a köztársasági elnök által ígérték valóban meg is valósuljanak, ne szűnjön meg az a néhány, még létező kedvezmény (pl. a *dispositif TO-DE*), amit eddig igénybe vehettek. Amennyiben a túlórákra eddig adott kedvezmény megszűnik, nem csak a munkáltatói hajlandóság csökken az alkalmazottak föl vételére, de valószínűsíthető, hogy a mostaninál jóval több megtermelt zöldség marad a szántóföldön, a hajtatóházban és meggy veszendőbe, miközben a tárca az élelmiszer-pazarlást akarja csökkenteni – a kettő ugyanis egymást kizáró fogalom. A pazarlásról beszélve megjegyezte, nem csak konkrét élelmiszer-pazarlásról de az értékek pazarlásáról is szólni lehet, hiszen a termelők a termékpályája szereplői között azok, akik legkevésbé tudják elismertetni munkájukat, erőfeszítéseiket és aránytalanul keveset tudnak realizálni a termékek nyomán jelentkező hozzáadott-értékből, főleg a kereskedelmi szereplőkkel való összehasonlításban.

A megnyitón részt vevő **Stéphane Le Foll mezőgazdasági miniszter** az elnök asszony kérdéseire válaszolva igyekezett biztosítani a termelőket arról, hogy Franciaországban igenis van jövője nem csak a zöldségtermelésnek, de az erre épülő földolgozó-iparnak és gasztronómiának is. Ennek letéteményese szerinte az innovációs készség és a folyamatosan változó piaci helyzethez való eredményes alkalmazkodás. A kormány a 2013-as

költségvetésben 506 millió eurót szán a szezonális munkaerő támogatására, jövőre is megmarad az adókedvezmény – sikerült elérni, hogy az ideai feltételek legyenek érvényesek a jövő évben is az idénymunkások alkalmazására. Sajnálta, hogy a magas cukortartalmú szénsavas üdítőitalokra kivetett adóból (*taxe soda*) nem lehet finanszírozni az állandó munkabérre rakódó közterhek még a korábbi, Fillon-kormány által javasolt csökkentését, de reményei szerint a minden vállalkozásnak megnyíló, a kormányfő által bejelentett adóhittel lehetőségét a mezőgazdasági vállalkozások is ki tudják használni.

A környezetvédelemről szólva aláhúzza, szeretné, ha Franciaország vezető lenne ezen a téren Európában és meggyőződése, hogy ez előbb-utóbb kifizetődik a piacon, mert a fogyasztók ezt sokkal többre fogják értékelni. Az energetikai kérdésekről szólva ugyanezt vallotta – a kertészetben ugyanúgy fontos az energiahatékonyság növelése, akár a kevésbé energia-igényes termelési módszerek alkalmazásával, akár a rendelkezésre álló energia jobb hasznosításával annak érdekében, hogy fenntartható és versenyképes módon termeljenek a gazdaságok. Támogathatónak tartott azt az elképzelést, ami a vállalkozások gazdasági helyzetének stabilizálása érdekében azt indítványozza, hogy legyen lehetőség a „jobb évekről a rosszabbakra” történő adómentes pénzeszköz-átvitelre². Meggyőződése, hogy a szektor erőssége is az, mint a francia mezőgazdaságé általában – a rendkívüli sokszínűsége, amit mindenképpen meg kell őrizni.

Orientációs jelentés – a szakszervezet előtt álló feladatok

Angélique Delahaye, a szakszervezet elnöke (aki egyébként 2001. óta tölti be azt a tisztséget, de az ideai kongresszuson saját elhatározásából visszavonult) röviden ismertette szervezet ideai orientációs jelentését, amiből elsősorban az elmúlt egy év legfontosabb eseményeit emelte ki, míg Jacques Rouchaussé, a Légumes de France főtitkára a fő feladatokat sorolta föl.

A tavaly novemberben Lyonban tartott kongresszus óta bekövetkezett események sorában a legfontosabb talán a tél végi-kora tavaszi hideghullám volt, ami jelentős fagykárokat okozott a termelőknek. Ami az érdekképviseleti munkát illeti, februárban ügyészégi vizsgálat indult a szakszervezet egyik sajtóközleménye miatt, márciusban pedig a bíróság kartellezés miatt megbüntette az endívia-termelőket, ám ezt a följobbviteli bíróság végül fölfüggesztett ítéletre változtatta. Az ideai évben a Légumes de France először alkalmazta az 1107/2009-es rendelet 51. cikkelyét, októberben pedig a szakszervezet részt vesz a „Global Gachis” élelmiszer-pazarlás elleni kommunikációs akcióban amit a Canal+ televíziós csatorna szervezett. Az érdekképviselet részéről sikerként értékelték, hogy a 2012. februárjában megjelent uniós növényvédelmi harmonizációs katalógusban számos korábbi javaslatuk visszaköszött. Ami a munkabérre rakódó költségterheket illeti, Delahaye szerint „egy lépés előre, kettő hátra” történt, azaz a kormány még életbe lépése előtt eltörölte a Sarkozy-érában alkotott jogszabályt a szociális ÁFÁ-ról, valamint a magas cukortartalmú szénsavas üdítőitalokra kivetett adóból

² Ez valójában azt jelentené, hogy a kedvező árbevételű év átlagos évhez viszonyított többlet-bevételét adómentesen egy elkülönített számlára lehetne helyezni, és egy későbbi, kedvezőtlen jövedelmű évben le lehetne hívni, akkor beszámítani a jövedelembe és akkor adózni utána. Az elképzelés sokak szerint érdemben javítaná a megtakarítási hajlandóságot, és racionalizálná, kiegyenlítettebbé tenné a beruházási gyakorlatot.

(*taxe soda*) remélt bevételből sem lehet finanszírozni az állandó munkabérré rakódó közterhek csökkentését³, ez utóbbit kifejezetten kormányzati sikkasztásnak („*lenyúlásnak*”) nevezte.

Az érdekképviselő előtt álló, az elkövetkezendő évre tervezett fő feladatok a teljesség igénye nélkül a következők:

1. általános érdekvédelem

a regionális szakszervezeti akciók támogatása, a kormányzat és a fogyasztók tájékoztatása, figyelmeztetése ha valamilyen probléma adódik (pl. piaci, egészségügyi), mobilizáció és kommunikáció a szakma megismertetése érdekében, a szakmaiság előtérbe helyezése minden területen

2. a termékek jobb valorizálása, a versenyképesség javítása és az innováció támogatása

a termelők jobb jövedelmi helyzetének javítása, a zöldségekhez való fogyasztói hozzáférés megkönnyítése, a közvetlen értékesítés előmozdítása

3. a versenytorzító hatások csökkentése

a vállalkozások támogatása, segítése az energiahatékonyság javításában és a munkaerő-gazdálkodásban, pro-aktivitás és innovatív hozzáállás az integrált termesztésben

A francia zöldségtermelők országos érdekképviselőjének éves kongresszusához (*Congrès national de Légumes de France*) kapcsolódva az idén Dunkerque-ben is fölállították azt hét méter magas zöldségpiramist, ami egy hihetetlenül látványos kommunikációs eszköz a termelők kezében. Része annak a több, mint egy évtizedre visszanyúló kezdeményezésnek, aminek lényege, hogy a fogyasztók és a termelők minél közelebb kerüljenek egymáshoz, a vevők minél jobban lássák, mennyi munka és ráfordítás után kerülhet a kosrukba a francia zöldség, mit is takar valójában egy zöldségtermelő gazda foglalkozása, munkája. A « *Les Légumes dans la Ville* » lényege, hogy az adott város központi helyszínén három napos, látványos zöldségkiállításra kerül sor, a termelők pedig minél több érdekes kísérő programmal igyekeznek ezt egyben egy kicsit ünnepi hangulatúvá is tenni, természetesen szem előtt tartva azt, hogy a városlakók minden kérdésére a legjobb

válaszokat tudják adni. A zöldségfogyasztók részéről ugyanis egyre nagyobb igény tapasztalható arra nézve, hogy minél pontosabb információkkal rendelkezzenek az általuk megvásárolandó termékek származási helyéről, a termesztés módjáról, az eltarthatóságról és az elkészítés módozatairól. A termelők viszont pontosan ezeknek a kérdéseknek köszönhetően tudnak egy pozitív képet kialakítani a fogyasztóban saját unkájukról, termékeikről – föltéve, hogy az általuk adott tájékoztatás pontos, korrekt és meggyőző. Dunkerque-ben szembeötlő volt, milyen sok gyerek jött el – legtöbbször iskolai, sőt óvodai kezdeményezésre, buszokkal hozták őket: megható volt látni, milyen őszinte érdeklődéssel figyelik a különböző programokat, bemutatott zöldségeket, kóstolgatják az ezekből készített ételeket.

Somogyi Norbert, Párizs

³ az adó ugyan létezik, ebből mintegy 130 millió euró be is folyt, sőt a jövő évre is kivetik, ám Brüsszel nem járult hozzá, hogy ezt a járuléktérhek csökkentésére fordítsák – az ebből származó költségvetési bevételt így az egészségügyi tárca használhatja föl